



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Καρυές, 42100 Τρίκαλα

e-mail: g-pe@pe.uth.gr



**Οι συμπεριφορές των Ελλήνων προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με την ένταξη
νεαρών αθλητών με αναπηρία**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Χριστάκης Αργύριος

ΑΜ: 0718083

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Υπεύθυνος Καθηγητής: Κοκαρίδας Δημήτριος

Τρίκαλα, Φεβρουάριος 2023

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	04
Abstract	05
Εισαγωγή και Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας	06
Μεθοδολογία Έρευνας	08
Συμμετέχοντες	08
Όργανα μέτρησης	08
Διαδικασία μέτρησης	08
Στατιστική ανάλυση	08
Αποτελέσματα.	10
Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία, δείκτης αξιοπιστίας και ανάλυση συσχέτισης	10
Απαντήσεις των συμμετεχόντων και ποσοστό (%) με βάση την υποκλίμακα δεξιοτήτων	10
Διαφορές φύλου στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη	11
Διαφορές ηλικιακών ομάδων όσον αφορά τη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη	11
Διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την προπονητική τους εμπειρία	12
Διαφορές στις στάσεις των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το δίπλωμα προπονητή τους	13
Διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο	13
Συζήτηση - Συμπεράσματα	15
Βιβλιογραφία	17
Παράρτημα	19

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία (μέσος όρος, τυπική απόκλιση), δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha και ανάλυση συσχέτισης στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη σε υποκλίμακες.	10
Πίνακας 2. Αριθμός και ποσοστό (%) των συμμετεχόντων με βάση τις απαντήσεις τους στην υποκλίμακα δεξιοτήτων	10
Πίνακας 3. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το φύλο τους	11
Πίνακας 4. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις της συμπεριφοράς των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την ηλικιακή τους ομάδα	12
Πίνακας 5. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την προπονητική τους εμπειρία	12
Πίνακας 6. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το δίπλωμα προπονητή	13
Πίνακας 7. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο	14

Οι συμπεριφορές των Ελλήνων προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με την ένταξη νεαρών αθλητών με αναπηρία

Χριστάκης Αργύριος

Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει τις πιθανές διαφορές στις στάσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με την ένταξη νεαρών αθλητών με αναπηρία λόγω φύλου, ηλικιακής ομάδας, προπονητικής εμπειρίας, διπλώματος προπονητή και εκπαιδευτικού υπόβαθρου. Έτσι, 285 Έλληνες προπονητές ποδοσφαίρου (248 άνδρες, 37 γυναίκες), ηλικίας 21 έως 74 ετών (Μ.Ο.: 41.89 ± 10.16 έτη) συμμετείχαν εθελοντικά στην παρούσα μελέτη. Η ελληνική εκδοχή του ερωτηματολογίου που αφορά την συμπεριφορά των εκπαιδευτικών ως προς αυτή την ένταξη (TIAQ-Sideridis & Chandler, 1997), τους παραδόθηκε ηλεκτρονικά. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι δεν έχουν τις γνώσεις ή ότι δεν είναι εφαρμόσιμες για να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες όπως ορθοπεδικές αναπηρίες (62.8%), πολλαπλές αναπηρίες (59.4%) και νοητική υστέρηση (61.1%). Αντίθετα, περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι έχουν τις γνώσεις για να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες όπως διαταραχές συμπεριφοράς (67.4%) και μαθησιακές δυσκολίες (77.2%). Δεν προέκυψαν σημαντικές διαφορές ($p > .05$) στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με υποκλίμακες ένταξης (δεξιότητες, οφέλη, αποδοχή, υποστήριξη) που αφορούν το φύλο, την ηλικιακή ομάδα, την προπονητική εμπειρία, το δίπλωμα του προπονητή και το εκπαιδευτικό υπόβαθρο. Συνιστάται στους προπονητές ποδοσφαίρου, ειδικά σε εκείνους που προπονούν νέους με αναπηρία, να διευρύνουν τις γνώσεις τους στον τομέα της προσαρμοσμένης Φυσικής Αγωγής, προκειμένου να αισθάνονται πιο σίγουροι και καταρτισμένοι για την προπόνηση των νεαρών αθλητών τους.

Λέξεις κλειδιά: ποδόσφαιρο, προπονητής, συμπεριφορές, ένταξη, αθλητές, αναπηρία.

Greek soccer coaches' attitudes towards inclusion of young athletes with disabilities

Christakis Argyrios

Department of Physical Education & Sport Science, University of Thessaly, Greece

Abstract

The purpose of the present study was to examine possible differences on soccer coaches' attitudes towards inclusion of young athletes with disabilities due to gender, age group, coaching experience, coaching diploma, and educational background. Thus, 285 Greek soccer coaches (248 males, 37 females), aged 21 to 74 years old (*Mean*: 41.89 ± 10.16 years) voluntarily participated in the present study. The Greek version of Teacher Integration Attitudes Questionnaire (TIAQ; Sideridis & Chandler, 1997) was delivered to them online. The results showed that more than half of the soccer coaches reported that they do not have the knowledge or that it is not applicable to cope with the instructional needs of children with disabilities such as orthopedic handicaps (62.8%), multiple handicaps (59.4%), and mental retardation (61.1%). In contrast, more than half of the soccer coaches reported that they have the knowledge to cope with the instructional needs of children with disabilities such as behavioral disorders (67.4%), and learning disabilities (77.2%). No significant differences ($p > .05$) emerged on soccer coaches' attitudes towards inclusion sub-scales (skills, benefits, acceptance, support) due to gender, age group, coaching experience, coaching diploma, and educational background. It is recommended to soccer coaches, especially those who train young people with disabilities, to expand their knowledge in the field of adapted physical education in order to feel more confident and qualified to train their young athletes.

Keywords: Soccer, coach, attitudes, inclusion, athletes, disability.

Εισαγωγή και Ανασκόπηση Βιβλιογραφίας

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), περίπου ένα δισεκατομμύριο άνθρωποι στον κόσμο υποφέρουν από κάποια μορφή αναπηρίας (WHO, 2011). Η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στις καθημερινές κοινωνικές δραστηριότητες είναι ένας από τους κύριους στόχους που έχει θέσει ο ΠΟΥ (WHO, 2011) για τα παιδιά και τους εφήβους τα επόμενα χρόνια. Ο όρος «ένταξη» αναφέρεται στην παροχή εκπαίδευσης ή κατάρτισης σε άτομα με αναπηρία στο πλαίσιο μιας τυπικής τάξης ή αθλητικής ομάδας (π.χ. Rizzo et al., 1994; Vaporidi et al., 2005). Σύμφωνα με τη Vaporidi και τους συναδέλφους της (2005), τα οφέλη της ένταξης σε μια τυπική τάξη ή σε έναν αθλητικό όμιλο, αφορούν κυρίως τη βελτίωση της κοινωνικότητας και την ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης των ατόμων με αναπηρία.

Εξ όσων γνωρίζουμε, υπάρχουν αρκετές έρευνες στον τομέα της εκπαίδευσης, και ειδικότερα στο πλαίσιο της Φυσικής Αγωγής (ΦΑ), που έχουν ήδη εξετάσει τις απόψεις των εκπαιδευτικών ή των καθηγητών ΦΑ σχετικά με την ένταξη των νέων με αναπηρία σε τυπικές τάξεις (π.χ., Ambatzidou et al., 2012; Avramidis & Kalyva, 2007; Bariffe & Pittas, 2021; Doulkeridou et al., 2011; Papadopoulou et al., 2004; Rizzo et al., 1994; Sideridis & Chandler, 1997; Tsakiridou & Polyzopoulou, 2014; Vaporidi et al., 2005). Στη συντριπτική τους πλειοψηφία διαπίστωσαν ότι οι εκπαιδευτικοί ή οι καθηγητές ΦΑ είχαν θετική στάση απέναντι στη διδασκαλία παιδιών και εφήβων με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε τυπικές τάξεις (π.χ. Bariffe & Pittas, 2021; Doulkeridou et al., 2011; Tsakiridou & Polyzopoulou, 2014; Vaporidi et al., 2005). Ειδικότερα, οι εκπαιδευτικοί που είχαν ασχοληθεί ενεργά με τη διδασκαλία μαθητών με ειδικές ανάγκες, είχαν σημαντικά θετικότερη στάση από τους συναδέλφους τους με μικρή ή καθόλου τέτοια εμπειρία (Avramidis & Kalyva, 2007).

Ο Al-Zyoudi (2006, σ. 55) πρότεινε επίσης ότι *«η συμπεριφορά των εκπαιδευτικών όσο αφορά την ένταξη αυτή, επηρεάζεται έντονα από τη φύση και τη σοβαρότητα της κατάστασης αναπηρίας που έχουν να αντιμετωπίσουν, το μέγεθος της διδακτικής εμπειρίας και την κατάρτιση»*. Ορισμένες μελέτες έχουν εξετάσει πιθανές διαφορές στη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην ένταξη, λόγω προσωπικών παραμέτρων όπως το φύλο, η ηλικία, η διδακτική εμπειρία κ.ά. (π.χ. Doulkeridou et al., 2011; Papadopoulou et al., 2004; Tsakiridou & Polyzopoulou, 2014). Για παράδειγμα, οι Tsakiridou και Polyzopoulou (2014) διαπίστωσαν σημαντικές διαφορές στη στάση των εκπαιδευτικών σε αυτή την ένταξη, εξαιτίας του φύλου, της ηλικίας, του αντικειμένου διδασκαλίας, της προηγούμενης κατάρτισης στον τομέα της ειδικής αγωγής, της βαθμίδας εκπαίδευσης (προσχολική, πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια) και του εκπαιδευτικού τους υπόβαθρου. Όσον αφορά τις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, τα αποτελέσματα φαίνεται να είναι διφορούμενα. Κάποιες έρευνες διαπίστωσαν σημαντικές

διαφορές στη συμπεριφορά μεταξύ ανδρών και γυναικών εκπαιδευτικών (Papadopoulou et al., 2004; Tsakiridou & Polyzopoulou, 2014), ενώ κάποιες άλλες όχι (Doulkeridou et al., 2011).

Παρά τον μεγάλο αριθμό ερευνών στον τομέα της εκπαίδευσης, που αξιολογούν τη στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στην ένταξη, η ανασκόπηση της πρόσφατης βιβλιογραφίας αποκάλυψε ότι λίγες από αυτές που αφορούν τον αθλητισμό νέων, έχουν εξετάσει τη στάση των προπονητών απέναντι στην ένταξη παιδιών με αναπηρία σε αθλητικούς συλλόγους (π.χ. Beyer et al., 2008; Block & Malloy, 1998; Carrera, 2021; Conatser, 2008; Conatser et al., 2000; Hammond, 2022; Hammond et al., 2014, 2020), με την πλειονότητά τους να επικεντρώνεται στη στάση των προπονητών κολύμβησης απέναντι σε αυτήν την ένταξη. Πιο συγκεκριμένα, οι Conatser et al. (2000), εξετάζοντας τη συμπεριφορά των εκπαιδευτών κολύμβησης κατά τη διδασκαλία μαθητών με αναπηρία, διαπίστωσαν ότι ήταν πιο ευνοϊκοί απέναντι σε μαθητές με ήπια αναπηρία από ό,τι σε μαθητές με σοβαρή αναπηρία. Ομοίως, ο Hammond (2022) διαπίστωσε ότι οι Αυστραλοί προπονητές κολύμβησης ήταν γενικά αμφίθυμοι απέναντι σε άτομα με αναπηρία, αλλά δήλωσαν επίσης ότι είχαν τη θέληση και την ικανότητα να εκπαιδεύουν κολυμβητές με αναπηρία. Λίγα χρόνια νωρίτερα, οι Beyer κ.ά. (2008), έχοντας δείγμα προπονητών από διάφορα ομαδικά αθλήματα, διαπίστωσαν ότι οι προπονητές με προηγούμενη εμπειρία εργασίας με αθλητές με Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητα (ΔΕΠΥ), ανέφεραν πιο θετική αντιμετώπιση και ήταν πιο πιθανό να γνωρίζουν ότι ένα παιδί είχε ΔΕΠΥ λόγω της επικοινωνίας των γονέων. Πρόσφατα, ο Carrera (2021) δήλωσε ότι προπονητές πιστοποιημένοι στην ειδική αγωγή, είναι χρήσιμοι στην προπόνηση μαθητών με αναπηρία. Αντίθετα, οι Block και Malloy (1998) διαπίστωσαν ότι κάποιοι προπονητές ήταν αναποφάσιστοι σχετικά με τη ένταξη ενός παίκτη με αναπηρία και τη τροποποίηση των κανόνων σε ένα κανονικό πρωτάθλημα σόφτμπολ.

Όσον αφορά το ποδόσφαιρο, εξ όσων γνωρίζουμε, υπάρχει μόνο μία μελέτη που έχει αξιολογήσει τη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου αναφορικά με την ένταξη παιδιών με αναπηρία (Beyer et al., 2008), αλλά η μελέτη αυτή είχε συμπεριλάβει και προπονητές από άλλα ομαδικά αθλήματα. Επιπλέον, δεν υπάρχει καμία μελέτη στο νεανικό ποδόσφαιρο που να έχει διερευνήσει πιθανές διαφορές στις στάσεις απέναντι στην ένταξη, λόγω προσωπικών παραμέτρων των προπονητών, όπως το φύλο, η ηλικία, η προπονητική εμπειρία, ο τύπος του προπονητικού διπλώματος κ.λπ. Επίσης, δεν υπάρχει άλλη μελέτη στην Ελλάδα που να έχει εξετάσει το συγκεκριμένο ερευνητικό θέμα στο ποδόσφαιρο νέων. Έτσι, σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να εξετάσει πιθανές διαφορές στη συμπεριφορά των Ελλήνων προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη νεαρών αθλητών με αναπηρία λόγω φύλου, ηλικιακής ομάδας, προπονητικής εμπειρίας, προπονητικού διπλώματος και εκπαιδευτικού υπόβαθρου.

Μεθοδολογία Έρευνας

Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες ήταν 285 Έλληνες προπονητές ποδοσφαίρου (248 άνδρες, 37 γυναίκες), ηλικίας 21 έως 74 ετών (Μηλικίας: 41.89 ± 10.16 έτη) που συμμετείχαν εθελοντικά στην παρούσα μελέτη. Με βάση τη διάμεση ανάλυση, 148 ήταν ≤ 42 ετών, ενώ 136 ήταν ≥ 43 ετών (συν μία περίπτωση που έλειπε). Η εμπειρία τους στην προπονητική κυμαινόταν από ένα έως 33 έτη. Επίσης, με βάση μια διάμεση ανάλυση, 143 είχαν λιγότερα από δέκα χρόνια εμπειρίας, ενώ 142 είχαν περισσότερα από 11 χρόνια προπονητικής εμπειρίας. Όσον αφορά το πτυχίο προπονητή, 116 ανέφεραν ότι έχουν πτυχίο αθλητικής επιστήμης, ενώ 168 ανέφεραν ότι έχουν πτυχίο UEFA (συν μία περίπτωση που έλειπε). Σχετικά με την εκπαίδευσή τους, 87 είχαν τελειώσει το λύκειο, 150 είχαν πτυχίο, ενώ 48 είχαν μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα.

Όργανα μέτρησης

Δημογραφικά στοιχεία. Οι προπονητές ποδοσφαίρου απάντησαν σε διάφορα στοιχεία που αξιολογούσαν το φύλο τους (άνδρας, γυναίκα), την ημερομηνία γέννησης, την ηλικία, τα έτη προπονητικής εμπειρίας, τον τύπο του προπονητικού διπλώματος (πτυχίο αθλητικής επιστήμης, UEFA Pro, A, B, C) και το εκπαιδευτικό υπόβαθρο (Λύκειο, πτυχίο, μεταπτυχιακό ή διδακτορικό).

Συμπεριφορά απέναντι στην ένταξη των νεαρών αθλητών με αναπηρία. Για την αξιολόγηση της στάσης των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη νεαρών αθλητών με αναπηρία, χρησιμοποιήθηκε μια προσαρμοσμένη έκδοση του ερωτηματολογίου (Teacher Integration Attitudes Questionnaire, TIAQ; Sideridis & Chandler, 1997). Αυτό το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 12 στοιχεία και τέσσερις υποκλίμακες που μετρούν τις δεξιότητες των προπονητών (π.χ. «Μπορώ να ανταπεξέλθω στις διδακτικές ανάγκες των παιδιών με αναπηρία»), τα οφέλη (π.χ. «Τα τυπικά παιδιά θα ωφεληθούν από την ένταξη των παιδιών με αναπηρία»), την αποδοχή (π.χ. «Μου αρέσει να έχω παιδιά με αναπηρία στην ποδοσφαιρική μου ομάδα») και την υποστήριξη (π.χ. «Έχω επαρκές διδακτικό υλικό για την προπόνηση παιδιών με αναπηρία»). Οι απαντήσεις των συμμετεχόντων δόθηκαν σε τετραβάθμια κλίμακα Likert από το 1 (Διαφωνώ) έως το 4 (Συμφωνώ). Είχαν επίσης τη δυνατότητα να επιλέξουν την απάντηση «Δεν ισχύει» (0) σε κάθε στοιχείο. Οι απαντήσεις στο στοιχείο 8 («Αισθάνομαι ότι τα παιδιά με αναπηρία αντιμετωπίζουν σημαντική ταπείνωση από τους τυπικούς συναθλητές τους στην ομάδα ποδοσφαίρου») αναθεωρήθηκαν. Το TIAQ θεωρείται έγκυρο και αξιόπιστο εργαλείο για την αξιολόγηση των στάσεων απέναντι στην ένταξη νέων αθλητών με αναπηρία (π.χ. Sideridis & Chandler, 1997) και έχει ήδη χρησιμοποιηθεί στην ελληνική γλώσσα (π.χ. Papadopoulou et al., 2004; Vaporidi et al., 2005).

Διαδικασία μέτρησης

Η μελέτη εγκρίθηκε από την Επιτροπή Βιοηθικής του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Ελλάδα (Ημερομηνία: 09/06/2021, Αριθμός αναφοράς: 1801; Υπεύθυνοι έρευνας: Κοκαρίδας Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ, ΠΘ; Λουλές Γεώργιος, Υποψήφιος Διδάκτορας, ΤΕΦΑΑ, ΠΘ). Η πρόσκληση και η στρατολόγηση των προπονητών ποδοσφαίρου πραγματοποιήθηκε μέσω προσωπικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στη συνέχεια, οι συμμετέχοντες έδωσαν τη συγκατάθεσή τους και συμπλήρωσαν τα δημογραφικά τους στοιχεία και την ελληνική έκδοση (Papadopoulou et al., 2004; Vaporidi et al., 2005) του ΤΙΑQ (Sideridis & Chandler, 1997) μέσω ενός διαδικτυακού εργαλείου έρευνας σε περίπου 15 λεπτά.

Στατιστική ανάλυση

Η ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό IBM SPSS Statistics έκδοση 26. Αρχικά, υπολογίστηκαν περιγραφικά στατιστικά στοιχεία (μέσος όρος, τυπική απόκλιση και ποσοστό), ανάλυση αξιοπιστίας με το άλφα του Cronbach (Cronbach, 1951) και συσχετίσεις. Στη συνέχεια, υπολογίστηκαν ξεχωριστά t-tests ανεξάρτητων δειγμάτων για να εξεταστούν πιθανές διαφορές στις υποκλίμακες των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη (δεξιότητες, οφέλη, αποδοχή, υποστήριξη) λόγω φύλου (άνδρας, γυναίκα), ηλικιακής ομάδας (≤ 42 ετών, ≥ 43 ετών), προπονητικής εμπειρίας (≤ 10 έτη, ≥ 11 έτη) και διπλώματος προπονητή (πτυχίο Αθλητικής Επιστήμης, UEFA). Τέλος, υπολογίστηκε ανάλυση διακύμανσης ενός τρόπου (ANOVA) για τον έλεγχο πιθανών διαφορών στις υποκλίμακες στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη λόγω του εκπαιδευτικού τους υπόβαθρου (λύκειο, πτυχίο και μεταπτυχιακό ή διδακτορικό δίπλωμα). Το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε στο $p \leq .05$.

Αποτελέσματα

Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία, δείκτης αξιοπιστίας και ανάλυση συσχέτισης

Τα περιγραφικά στατιστικά στοιχεία (μέσος όρος, τυπική απόκλιση, διάμεσος και ποσοστό), ο δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha και η ανάλυση συσχέτισης της συμπεριφοράς των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη παρουσιάζονται σε υποκλίμακες στους πίνακες 1. Η αξιοπιστία των υποκλιμάκων κυμάνθηκε από 0,81 έως 0,83 εκτός από την κλίμακα αποδοχής που ήταν πολύ χαμηλή ($\alpha = 0,28$). Παρά τη χαμηλή αυτή εσωτερική συνοχή της κλίμακας αποδοχής, αποφασίσαμε να τη διατηρήσουμε για περαιτέρω στατιστικές αναλύσεις, καθώς προηγούμενες μελέτες έχουν δείξει αποδεκτές τιμές αξιοπιστίας (π.χ. Sideridis & Chandler, 1997; Vaporidi et al., 2005).

Πίνακας 1. Περιγραφικά στατιστικά στοιχεία (μέσος όρος, τυπική απόκλιση), δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha και ανάλυση συσχέτισης στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη σε υποκλίμακες.

Μεταβλητές	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>α</i>	1	2	3	4
1. Δεξιότητες	2.69	.86	.83	1			
2.Πλεονεκτήματα	2.97	1.09	.82	.54**	1		
3. Αποδοχή	2.58	.72	.28	.50**	.47**	1	
4. Υποστήριξη	1.68	1.02	.81	.22**	-.04	.17**	1

Σημειώσεις. *M* = Μέσος όρος; *SD* = Τυπική απόκλιση; *α* = δείκτης αξιοπιστίας Cronbach's alpha; ** $p < .01$.

Απαντήσεις των συμμετεχόντων και ποσοστό (%) με βάση την υποκλίμακα δεξιοτήτων

Με βάση τις απαντήσεις τους στην υποκλίμακα δεξιοτήτων, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι δεν έχουν τις γνώσεις ή ότι δεν είναι εφαρμόσιμες για να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες, όπως ορθοπεδικές αναπηρίες ($N = 179$; 62.8%), πολλαπλές αναπηρίες ($N = 169$; 59.4%) και νοητική υστέρηση ($N = 174$; 61.1%). Αντίθετα, περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι έχουν τις γνώσεις για να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες όπως διαταραχές συμπεριφοράς ($N = 192$; 67.4%) και μαθησιακές δυσκολίες ($N = 220$; 77.2%).

Πίνακας 2. Αριθμός και ποσοστό (%) των συμμετεχόντων με βάση τις απαντήσεις τους στην υποκλίμακα δεξιοτήτων.

Αισθάνομαι ότι έχω τις γνώσεις για να ανταπεξέλθω στις διδακτικές ανάγκες των παιδιών με αναπηρία:	Συμφωνώ N (%)	Μερικώς συμφωνώ N (%)	Μερικώς διαφωνώ N (%)	Διαφωνώ N (%)	N/A N (%)
--	------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------	--------------

1. Ορθοπεδικά μειονεκτήματα	37 (13%)	69 (24.2%)	90 (31.6%)	56 (19.6%)	33 (11.6%)
2. Πολλαπλά μειονεκτήματα	28 (9.8%)	88 (30.9%)	82 (28.8%)	64 (22.5%)	23 (8.1%)
3. Νοητική καθυστέρηση	44 (15.4%)	67 (23.5%)	86 (30.2%)	60 (21.1%)	28 (9.8%)
4. Συμπεριφορές διαταραχές	86 (30.2%)	106 (37.2%)	56 (19.6%)	28 (9.8%)	9 (3.2%)
5. Μαθησιακές Δυσκολίες	119 (41.8%)	101 (35.4%)	39 (13.7%)	13 (4.6%)	13 (4.6%)

Σημειώσεις. N = αριθμός συμμετεχόντων; N/A = μη εφαρμόσιμος.

Διαφορές φύλου στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη

Ξεχωριστά t-tests ανεξάρτητων δειγμάτων δεν αποκάλυψαν σημαντικές διαφορές στις δεξιότητες ($t_{283} = .158, p = .874$), στα οφέλη ($t_{283} = -.318, p = .751$), στην αποδοχή ($t_{283} = .237, p = .813$) και στην υποστήριξη ($t_{283} = -1.125, p = .262$) μεταξύ των φύλων των προπονητών ποδοσφαίρου (άνδρες έναντι γυναικών). Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει τους μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με τη στάση απέναντι στην ένταξη με βάση την ηλικιακή τους ομάδα.

Πίνακας 3. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το φύλο τους.

Μεταβλητές	Φύλο	N	M	SD
Δεξιότητες	Άνδρες	248	2.69	.85
	Γυναίκες	37	2.67	.88
Πλεονεκτήματα	Άνδρες	248	2.97	1.12
	Γυναίκες	37	3.03	.89
Αποδοχή	Άνδρες	248	2.59	.73
	Γυναίκες	37	2.56	.68
Υποστήριξη	Άνδρες	248	1.65	1.03
	Γυναίκες	37	1.86	.92

Σημειώσεις. N = αριθμός συμμετεχόντων; M = μέσος όρος; SD = τυπική απόκλιση.

Διαφορές ηλικιακών ομάδων όσον αφορά τη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη

Οι ξεχωριστοί έλεγχοι t-tests ανεξάρτητων δειγμάτων δεν αποκάλυψαν σημαντικές διαφορές στις δεξιότητες ($t_{282} = 1.523, p = .129$), στα οφέλη ($t_{282} = 1.190, p = .235$), στην αποδοχή ($t_{282} = 1.703, p = .090$) και στην υποστήριξη ($t_{282} = 1.432, p = .153$) μεταξύ των προπονητών ποδοσφαίρου ηλικίας κάτω των 42 ετών και εκείνων ηλικίας άνω των 43 ετών. Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει τους

μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με τη στάση απέναντι στην ένταξη με βάση την ηλικιακή τους ομάδα.

Πίνακας 4. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις της συμπεριφοράς των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την ηλικιακή τους ομάδα.

Μεταβλητές	Ηλικιακή ομάδα	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Δεξιότητες	≤ 42 χρονών	148	2.76	.83
	≥ 43 χρονών	136	2.61	.88
Πλεονεκτήματα	≤ 42 χρονών	148	3.04	1.00
	≥ 43 χρονών	136	2.89	1.18
Αποδοχή	≤ 42 χρονών	148	2.65	.70
	≥ 43 χρονών	136	2.51	.74
Υποστήριξη	≤ 42 χρονών	148	1.76	.99
	≥ 43 χρονών	136	1.59	1.05

Σημειώσεις. *N* = αριθμός συμμετεχόντων; *M* = Μέσος όρος; *SD* = Τυπική απόκλιση.

Διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την προπονητική τους εμπειρία

Οι ξεχωριστοί έλεγχοι t-tests ανεξάρτητων δειγμάτων δεν αποκάλυψαν σημαντικές διαφορές στις δεξιότητες ($t_{283} = .416, p = .678$), στα οφέλη ($t_{283} = 1.050, p = .316$), στην αποδοχή ($t_{283} = 1.708, p = .089$) και στην υποστήριξη ($t_{283} = 1.244, p = .214$) μεταξύ των προπονητών ποδοσφαίρου με εμπειρία μικρότερη των 10 ετών και εκείνων με εμπειρία προπονητή άνω των 11 ετών. Ο Πίνακας 5 παρουσιάζει τους μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με τις στάσεις απέναντι στην ένταξη με βάση την προπονητική τους εμπειρία.

Πίνακας 5. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση την προπονητική τους εμπειρία.

Μεταβλητές	Προπονητική εμπειρία	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Δεξιότητες	≤ 10 χρόνια	143	2.71	.84
	≥ 11 χρόνια	142	2.67	.87
Πλεονεκτήματα	≤ 10 χρόνια	143	3.04	.97
	≥ 11 χρόνια	142	2.91	1.20
Αποδοχή	≤ 10 χρόνια	143	2.66	.74
	≥ 11 χρόνια	142	2.51	.70
Υποστήριξη	≤ 10 χρόνια	143	1.76	.98
	≥ 11 χρόνια	142	1.61	1.05

Σημειώσεις. *N* = αριθμός συμμετεχόντων; *M* = Μέσος όρος; *SD* = Τυπική απόκλιση.

Διαφορές στις στάσεις των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το δίπλωμα προπονητή τους

Οι ξεχωριστοί έλεγχοι t-tests ανεξάρτητων δειγμάτων δεν αποκάλυψαν σημαντικές διαφορές στις δεξιότητες ($t_{282} = .436, p = .663$), στα οφέλη ($t_{282} = 1.590, p = .113$), στην αποδοχή ($t_{282} = -.091, p = .928$) και στην υποστήριξη ($t_{282} = 1.310, p = .191$) μεταξύ των προπονητών ποδοσφαίρου με πανεπιστημιακό πτυχίο αθλητικής επιστήμης και εκείνων με πτυχίο UEFA. Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει τους μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με τη συμπεριφορά απέναντι στην ένταξη με βάση το πτυχίο προπονητή.

Πίνακας 6. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το δίπλωμα προπονητή.

Μεταβλητές	Προπονητικό Δίπλωμα	N	M	SD
Δεξιότητες	Πτυχίο Αθλητικών Επιστημών	116	2.72	.87
	UEFA	168	2.67	.85
Πλεονεκτήματα	Πτυχίο Αθλητικών Επιστημών	116	2.85	1.14
	UEFA	168	3.06	1.06
Αποδοχή	Πτυχίο Αθλητικών επιστημών	116	2.58	.67
	UEFA	168	2.59	.75
Υποστήριξη	Πτυχίο Αθλητικών Επιστημών	116	1.78	.99
	UEFA	168	1.62	1.03
Σημειώσεις. N = αριθμός συμμετεχόντων; M = Μέσος όρος; SD = Τυπική απόκλιση.				

Διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο

Η ξεχωριστή μονοσήμαντη ανάλυση ANOVA δεν αποκάλυψε σημαντικές διαφορές ως προς τις δεξιότητες ($F_{2,282} = .206, p = .814$), τα οφέλη ($F_{2,282} = .264, p = .768$), την αποδοχή ($F_{2,282} = .719, p = .488$) και την υποστήριξη ($F_{2,282} = .912, p = .403$) μεταξύ των προπονητών ποδοσφαίρου με μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών, εκείνων με πτυχίο και εκείνων με πτυχίο λυκείου. Ο Πίνακας 7 παρουσιάζει τους μέσους όρους και τις τυπικές αποκλίσεις των προπονητών ποδοσφαίρου σχετικά με τις στάσεις απέναντι στην ένταξη με βάση το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο.

Πίνακας 7. Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη με βάση το εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο.

Μεταβλητές	Παιδαγωγικό Υπόβαθρο	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Δεξιότητες	Απολυτήριο Λυκείου	87	2.71	.80
	Πτυχίο Bachelor	150	2.66	.88
	Master of PhD	48	2.74	.89
Πλεονεκτήματα	Απολυτήριο Λυκείου	87	3.01	1.12
	Πτυχίο Bachelor	150	2.93	1.09
	Master of PhD	48	3.04	1.05
Αποδοχή	Απολυτήριο Λυκείου	87	2.66	.77
	Πτυχίο Bachelor	150	2.54	.73
	Master of PhD	48	2.58	.59
Υποστήριξη	Απολυτήριο λυκείου	87	1.77	1.09
	Πτυχίο Bachelor	150	1.68	.99
	Master of PhD	48	1.53	.96
Σημειώσεις. <i>N</i> = αριθμός συμμετεχόντων; <i>M</i> = Μέσος όρος; <i>SD</i> = Τυπική απόκλιση.				

Συζήτηση - Συμπεράσματα

Η παρούσα μελέτη προσπάθησε να εξετάσει πιθανές διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου, σχετικά με την ένταξη νεαρών αθλητών με αναπηρία, λόγω φύλου, ηλικιακής ομάδας, προπονητικής εμπειρίας, διπλώματος προπονητή και εκπαιδευτικού υπόβαθρου. Τα ευρήματα αποκάλυψαν ότι περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι δεν έχουν τις γνώσεις ή ότι δεν είναι εφικτό να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες, όπως ορθοπεδικές αναπηρίες, πολλαπλές αναπηρίες και νοητική υστέρηση. Αντίθετα, περισσότεροι από τους μισούς προπονητές ποδοσφαίρου ανέφεραν ότι έχουν τις γνώσεις για να αντιμετωπίσουν τις διδακτικές ανάγκες παιδιών με αναπηρίες όπως διαταραχές συμπεριφοράς και μαθησιακές δυσκολίες. Τα αποτελέσματα αυτά συνάδουν με προηγούμενες μελέτες που υποδεικνύουν ότι οι γνώσεις απέναντι στα παιδιά με αναπηρίες, η κατάρτιση στην προσαρμοσμένη ειδική αγωγή και η προηγούμενη διδακτική εμπειρία με μαθητές με αναπηρίες παίζουν καθοριστικό ρόλο ώστε οι εκπαιδευτικοί ή οι προπονητές να έχουν θετικότερη στάση απέναντι στην ένταξη μαθητών ή αθλητών με αναπηρίες (π.χ. Al-Zyoudi, 2006; Avramidis & Kalyva, 2007; Beyer et al., 2008).

Τα ευρήματα αποκάλυψαν επίσης ότι δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές στις υποκλίμακες στάσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη (δεξιότητες, οφέλη, αποδοχή, υποστήριξη) λόγω φύλου, ηλικιακής ομάδας, προπονητικής εμπειρίας, διπλώματος προπονητή και εκπαιδευτικού υπόβαθρου. Τα αποτελέσματα αυτά δεν συνάδουν με τη συντριπτική πλειονότητα των προηγούμενων ερευνών στον τομέα της εκπαίδευσης που υποδηλώνουν ότι οι στάσεις των εκπαιδευτικών ή των καθηγητών φυσικής αγωγής απέναντι στην ένταξη επηρεάζονται σημαντικά από προσωπικούς παράγοντες όπως το φύλο, η ηλικία, η διδακτική εμπειρία και το εκπαιδευτικό υπόβαθρο κ.ά. (π.χ. Avramidis & Kalyva, 2007; Papadopoulou et al., 2004; Tsakiridou & Polyzopoulou, 2014). Μια πιθανή εξήγηση για τα παραπάνω αποτελέσματα μπορεί να είναι τα διαφορετικά εργαλεία αυτοαναφοράς που χρησιμοποιήθηκαν σε αυτές τις μελέτες [π.χ. το ερωτηματολόγιο “*My thinking about inclusion*” (MTAI; Stoiber et al., 1998) που χρησιμοποιήθηκε σε προηγούμενη μελέτη έναντι του TIAQ (Sideridis & Chandler, 1997) που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα μελέτη] ή ο διαφορετικός πληθυσμός στον οποίο απευθύνεται η κάθε μελέτη (π.χ. δάσκαλοι ή καθηγητές ΦΑ που αξιολογήθηκαν σε προηγούμενες μελέτες έναντι των προπονητών ποδοσφαίρου που χρησιμοποιήθηκαν εδώ).

Εξ όσων γνωρίζουμε, αυτή είναι η πρώτη μελέτη που διερευνά πιθανές διαφορές στη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη λόγω προσωπικών παραμέτρων. Ένας περιορισμός της παρούσας μελέτης ήταν η χρήση εργαλείων αυτοαναφοράς και ο εγκάρσιος σχεδιασμός που ακολουθήθηκε. Ίσως, χρειάζονται περισσότερες έρευνες για να καταλήξουμε σε πιο ασφαλή συμπεράσματα σχετικά με τις στάσεις των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην ένταξη.

Για παράδειγμα, μελλοντικοί ερευνητές θα μπορούσαν να διερευνήσουν την παραπάνω ερευνητική υπόθεση χρησιμοποιώντας μια ποιοτική προσέγγιση (συνέντευξη) ή θα μπορούσαν να αξιολογήσουν τις συμπεριφορές των προπονητών απέναντι στην ένταξη σε άλλα ομαδικά αθλήματα. Μελλοντικές μελέτες θα μπορούσαν επίσης να εφαρμόσουν ένα βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο πρόγραμμα παρέμβασης με στόχο την αύξηση των γνώσεων των προπονητών ποδοσφαίρου απέναντι στην προσαρμοσμένη ειδική αγωγή.

Συμπερασματικά, η παρούσα μελέτη θα μπορούσε να βοηθήσει τον ερευνητή να αποκτήσει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη στάση των προπονητών ποδοσφαίρου για την ένταξη νέων με αναπηρία στην ομάδα τους. Επιπλέον, τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους ερευνητές, τους εκπαιδευτικούς και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την κατάρτιση των προπονητών σε θέματα που σχετίζονται με την ένταξη και τη διαχείριση των νέων με αναπηρία στους αθλητικούς συλλόγους τους. Τέλος, συνιστάται στους προπονητές ποδοσφαίρου, ιδίως σε εκείνους που προπονούν νέους με αναπηρία, να διευρύνουν τις γνώσεις τους στον τομέα της προσαρμοσμένης φυσικής αγωγής, προκειμένου να αισθάνονται πιο σίγουροι και καταρτισμένοι για την προπόνηση των νεαρών αθλητών τους.

Βιβλιογραφία

- Al-Zyoudi, M. (2006). Teachers' attitudes towards inclusive education in Jordanian schools. *International Journal of Special Education*, 21(2), 55-62.
- Ampatzidou, A., Kokaridas, D., Giannia, N., Paslamouska, M., Patsiaouras, A., & Latini, E. (2012). Perceptions of educators regarding level of knowledge in adapted physical education: a pilot study. *Interscientific Health Care*, 4(1), 25-33.
- Avramidis, E., & Kalyva, E. (2007). The influence of teaching experience and professional development on Greek teachers' attitudes towards inclusion. *European Journal of Special Needs Education*, 22(4), 367-389. <https://doi.org/10.1080/08856250701649989>
- Bariffe, C., Pittas, E. (2021). Early childhood teachers' beliefs and practices about the inclusion of children with autism in Jamaica: An exploration study. *International Journal of Special Education*, 36(2), 66-77. <https://doi.org/10.52291/ijse.2021.36.19>
- Beyer, R., Flores, M. M., & Vargas-Tonsing, T. M. (2008). Coaches' attitudes towards youth sport participants with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 3(4), 555-563. <https://doi.org/10.1260/174795408787186422>
- Block, M. E., & Malloy, M. (1998). Attitudes on inclusion of a player with disabilities in a regular softball league. *Mental Retardation*, 36(2), 137-144.
- Carrera, J. A. (2021). *Coaches' and athletic directors' inclusion practices for high school student-athletes with disabilities*. Walden Dissertations and Doctoral Studies, 9928. Retrieved from <https://scholarworks.waldenu.edu/dissertations/9928> (Accessed October 2022).
- Conatser, P. (2008). International perspective of aquatic instructors' attitudes toward teaching Swimming to children with disabilities. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 2(3), 256-265.
- Conatser, P., Block, M., & Lepore, M. (2000). Aquatic instructors' attitudes toward teaching students with disabilities. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 17(2), 197-207. <https://doi.org/10.1123/apaq.17.2.197>
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16, 297-334. <https://doi.org/10.1007/BF02310555>
- Doulkeridou, A., Evaggelinou, C., Mouratidou, K., Koidou, E., Panagiotou, A., & Kudlacek, M. (2011). Attitudes of Greek Physical Education teachers towards inclusion of students with disabilities in Physical Education classes. *International Journal of Special Education*, 26(1), 1-11.

- Hammond, A. M. (2022). The relationship between disability and inclusion policy and sports coaches' perceptions of practice. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 14(3), 471-487. <https://doi.org/10.1080/19406940.2022.2074515>
- Hammond, A. M., Young, J. A., & Konjarski, L. (2014). Attitudes of Australian swimming coaches towards Inclusion of swimmers with an intellectual disability: An exploratory analysis. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 9(6), 1425-1436. <https://doi.org/10.1260/1747-9541.9.6.1425>
- Hammond, A. M., Penney, D., & Jeanes, R. (2020). Sport coaches as policy actors: An investigation of the interpretation and enactment of disability and inclusion policy in swimming in Victoria Australia. *Sport, Education and Society*, 25(5), 570-585. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1628013>
- Papadopoulou, D., Kokaridas, D., Papanikolaou, Z., & Patsiaouras, A. (2004). Attitudes of Greek Physical Education teachers toward inclusion of students with disabilities. *International Journal of Special Education*, 19(2), 104-111.
- Rizzo, T., Davis, W., & Toussaint, R. (1994). Inclusion in regular classes: Breaking from traditional curricula. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 65(1), 24-26. <http://dx.doi.org/10.1080/07303084.1994.10606826>
- Sideridis, G., & Chandler, J. (1997). Assessment of teacher attitudes toward inclusion of students with disabilities: a confirmatory factor analysis. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 14, 51-64. <https://doi.org/10.1123/apaq.14.1.51>
- Stoiber, K. C., Gettinger, M. & Goetz, D. (1998). Exploring factors influencing parents' and early childhood practitioners' beliefs about inclusion. *Early Childhood Research Quarterly*, 13(1), 107-124. [https://doi.org/10.1016/S0885-2006\(99\)80028-3](https://doi.org/10.1016/S0885-2006(99)80028-3)
- Tsakiridou, H., & Polyzopoulou, K. (2014). Greek teachers' attitudes toward the inclusion of students with special educational needs. *American Journal of Educational Research*, 2(4,) 208-218. <https://doi.org/10.12691/education-2-4-6>
- Vaporidi, I., Kokaridas, D., & Krommidas, C. (2005). Attitudes of Physical Education teachers toward the inclusion of students with disabilities in typical classes. *Inquiries in Sport & Physical Education*, 3(1), 40-47.
- World Health Organization (2011). *World Report on Disability*. Retrieved from <https://www.who.int/publications/i/item/9789241564182> (Accessed October 2022).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ



Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Παρακαλώ αφιέρωσε 10 λεπτά για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου που ακολουθεί. Σε αυτό το ερωτηματολόγιο δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις, απλά μας ενδιαφέρουν οι απόψεις σου σχετικά με την προοπτική να έρθει ένα παιδί με αναπηρία για να συμμετέχει ως αθλητής στην ομάδα ποδοσφαίρου στην οποία είσαι προπονητής.

Αθλητής με αναπηρία κατά την αναπτυξιακή ηλικία, είναι τα παιδιά που μπορεί να έχουν προβλήματα στην κίνηση (π.χ. παιδιά με εγκεφαλική παράλυση ή με ακρωτηριασμό) στην αίσθηση (π.χ. παιδιά με κώφωση ή τύφλωση) ή στην γνωστική ικανότητα (π.χ. παιδιά με νοητική αναπηρία).

Στο ποδόσφαιρο μάλιστα τα τελευταία χρόνια η εφαρμογή του αθλήματος σε αθλητές με ακρωτηριασμό, εγκεφαλική παράλυση και τύφλωση κερδίζει ολοένα έδαφος και γίνεται δημοφιλής με νέες ομάδες να δημιουργούνται διεθνώς, χωρίς να παραβλέπεται το γεγονός ότι το ποδόσφαιρο αποτελεί άθλημα τόσο των Special Olympics (για αθλητές νοητική αναπηρία) όσο και των Παραολυμπιακών αγώνων (football 5 a side για αθλητές με τύφλωση).

Ας υποθέσουμε ότι ένα παιδί με αναπηρία, έρχεται στην ομάδα ποδοσφαίρου την οποία προπονείς για να ενταχθεί ως αθλητής. Παρακαλώ κύκλωσε σε κάθε ερώτηση μία απάντηση που πιστεύεις ότι αντικατοπτρίζει καλύτερα την άποψή σου.

1) **Ημερομηνία Γέννησης:**// (π.χ. 15/04/2000)

2) **Ηλικία:** ετών

3) **Φύλο:** Άνδρας ☐ Γυναίκα ☐

4) **Μορφωτικό επίπεδο:** Απόφοιτος Γυμνασίου/Λυκείου ☐

A.E.I./ A.T.E.I. ☐

Μεταπτυχιακό/ Διδακτορικό ☐

5) **Ομάδα στην οποία είστε φέτος προπονητής/τρια:**

6) **Χρόνια εμπειρίας ως προπονητής:** χρόνια

7) **Πτυχίο:** Τ.Ε.Φ.Α.Α. ☐ UEFA (Pro, A, B, C) ☐

1. Θεωρώ ότι μπορώ να ανταποκριθώ στις καθοδηγητικές/ προπονητικές ανάγκες των παιδιών με:

Ορθοπεδικά προβλήματα

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

Πολλαπλές αναπηρίες

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

Νοητικά προβλήματα

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

Διαταραχές συμπεριφοράς

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

Μαθησιακές δυσκολίες

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

2. Θεωρώ ότι τα παιδιά με αναπηρίες ωφελούνται από την αλληλεπίδραση με τυπικά παιδιά στο πλαίσιο της συμμετοχής τους σε μια ομάδα ποδοσφαίρου.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

3. Θεωρώ ότι τα τυπικά παιδιά θα ωφεληθούν από την ενσωμάτωση των παιδιών με αναπηρίες στην ομάδα.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

4. Θεωρώ ότι τα παιδιά με αναπηρίες είναι κοινωνικώς αποδεκτά από τα παιδιά χωρίς αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

5. Θεωρώ ότι είμαι ικανός να διαχειριστώ τις μαθησιακές δυσκολίες των παιδιών με αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

6. Θεωρώ ότι είμαι ικανός να διαχειριστώ τη συμπεριφορά των παιδιών με αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

7. Μου αρέσει να έχω παιδιά με αναπηρίες στην ομάδα μου.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

8. Θεωρώ ότι τα παιδιά με αναπηρίες θα αντιμετωπίσουν σημαντική ταπείνωση από τα τυπικά παιδιά στην ομάδα ποδοσφαίρου.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

9. Θεωρώ ότι επαρκές μορφωτικό υλικό είναι διαθέσιμο σε μένα για τη διδασκαλία/ προπόνηση των παιδιών με αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

10. Θεωρώ ότι οι επαρκείς υπηρεσίες υποστήριξης, όπως δάσκαλοι ανάγνωσης, λογοθεραπευτές, δάσκαλοι/ προπονητές ειδικευμένοι στις μαθησιακές δυσκολίες, ειδικοί διαγνώστες, ψυχολόγοι και νοσοκόμες είναι εύκολα διαθέσιμοι σε μένα.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

11. Θεωρώ ότι έχω ικανοποιητικό προϋπολογισμό διαθέσιμο για να λάβω τα υλικά για τον προγραμματισμό και τη διδασκαλία/ προπόνηση των παιδιών με αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

12. Είμαι πρόθυμος/η να παρακολουθήσω επιπρόσθετα μαθήματα για να διευρύνω τη γνώση μου σχετικά με την εκπαίδευση/ προπόνηση των παιδιών με αναπηρίες.

Συμφωνώ 1 2 3 4 Διαφωνώ M/E

Ευχαριστούμε πολύ για την συμμετοχή σας στην έρευνα!



Έντυπο συναίνεσης δοκιμαζόμενου σε ερευνητική εργασία

Τίτλος Ερευνητικής Εργασίας: Απόψεις των Προπονητών Ποδοσφαίρου για την Ενσωμάτωση Νεαρών Αθλητών με Αναπηρίες στην ομάδα τους

Επιστημονικός Υπεύθυνος: Κοκαρίδας Δημήτριος, Αναπληρωτής Καθηγητής, ΤΕΦΑΑ, ΠΘ, email: dkokar@uth.gr; τηλ.: 24310-47008

Ερευνητές: Λουλές Γεώργιος (email: geoloules@gmail.com; τηλ. 697 487 0968), Χριστάκος Αργύριος

1. Σκοπός της ερευνητικής εργασίας

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνήσει τις απόψεις των προπονητών ποδοσφαίρου για την ενσωμάτωση νεαρών ατόμων με αναπηρίες στην ομάδα τους.

2. Διαδικασία

Οι συμμετέχοντες/ ουσες θα χρειαστεί να συμπληρώσετε διαδικτυακά (online) ένα σύντομο ερωτηματολόγιο το οποίο μετράει τις απόψεις σας για την ενσωμάτωση νεαρών ατόμων με αναπηρίες στην ομάδα ποδοσφαίρου που είστε προπονητές/ τριες. Η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου θα διαρκέσει περίπου 10 λεπτά. Τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα, εμπιστευτικά και δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις.

3. Κίνδυνοι και ενοχλήσεις

Δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος τραυματισμού κατά τη διάρκεια των δοκιμασιών. Παρ' όλα αυτά υπάρχει εκπαιδευμένο προσωπικό για να παράσχει κάθε βοήθεια εάν ζητηθεί.

4. Προσδοκώμενες ωφέλειες

Με την συμμετοχή σας θα μπορέσουμε να λάβουμε πληροφορίες για το προφίλ των προπονητών ποδοσφαίρου όσον αφορά τις απόψεις που έχουν για την ενσωμάτωση νεαρών ατόμων με αναπηρίες στην ομάδα τους. Τα αποτελέσματα θα μας βοηθήσουν να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε εκπαιδευτικά προγράμματα με στόχο την εκπαίδευση των προπονητών ποδοσφαίρου σε θέματα που αφορούν την ένταξη και διαχείριση των ατόμων με αναπηρίες στις ομάδες τους.

5. Δημοσίευση δεδομένων – αποτελεσμάτων

Η συμμετοχή σας στην έρευνα συνεπάγεται ότι συμφωνείτε με την μελλοντική δημοσίευση των αποτελεσμάτων της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες θα είναι ανώνυμες και δε θα αποκαλυφθούν τα ονόματα των συμμετεχόντων. Τα δεδομένα που θα συγκεντρωθούν θα κωδικοποιηθούν με αριθμό, ώστε το όνομα σας δε θα φαίνεται πουθενά.

6. Πληροφορίες

Μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή την διαδικασία της εργασίας. Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία ή ερώτηση ζητήστε μας να σας δώσουμε διευκρινίσεις.

7. Ελευθερία συναίνεσης

Η συμμετοχή σας στην εργασία είναι εθελοντική. Είστε ελεύθερος-η να μην συναινέσετε ή να διακόψετε τη συμμετοχή σας όποτε το επιθυμείτε.

8. Δήλωση συναίνεσης

Διάβασα το έντυπο αυτό και κατανοώ τις διαδικασίες που θα ακολουθήσω. Συναινώ να συμμετάσχω στην ερευνητική εργασία.

Ημερομηνία: __/__/__

Ονοματεπώνυμο και
υπογραφή συμμετέχοντος

Υπογραφή ερευνητή

Ονοματεπώνυμο και
υπογραφή γονέα ή
κηδεμόνα

Ονοματεπώνυμο και
υπογραφή παρατηρητή



Εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας

Τρίκαλα: 9/6/2021
Αριθμ. Πρωτ:1801

Βεβαίωση έγκρισης της πρότασης για διεξαγωγή Έρευνας με τίτλο: Απόψεις των Προπονητών Ποδοσφαίρου για την Ενσωμάτωση Νεαρών Αθλητών με Αναπηρίες στην ομάδα τους

Επιστημονικώς υπεύθυνος/επιβλέπων: Κοκαρίδας Δημήτριος

Ιδιότητα: Αναπληρωτής Καθηγητής

Ίδρυμα: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα: Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Κύρια ερευνήτρια/φοιτήτρια: Λουλές Γεώργιος

Πρόγραμμα Σπουδών: Διδακτορικός κύκλος Σπουδών

Τμήμα: Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Η προτεινόμενη έρευνα θα είναι: Ανεξάρτητη έρευνα

Τηλ. επικοινωνίας: 697 487 0968

Email επικοινωνίας: geoloules@gmail.com

Η Εσωτερική Επιτροπή Δεοντολογίας του Τ.Ε.Φ.Α.Α., Πανεπιστημίου Θεσσαλίας μετά την υπ. Αριθμ. 3-1/9-6-2021 συνεδρίασή της εγκρίνει τη διεξαγωγή της προτεινόμενης έρευνας.

Ο Πρόεδρος της
Εσωτερικής Επιτροπής
Δεοντολογίας – ΤΕΦΑΑ

Τσιόκανος Αθανάσιος
Καθηγητής